

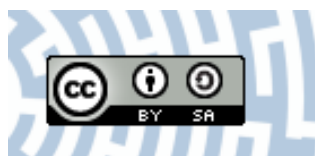

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Jeszcze jeden mazur dzisiaj, / choć poranek świta

Author: Agnieszka Madeja

Citation style: Madeja Agnieszka. (2018). Jeszcze jeden mazur dzisiaj, / choć poranek świta. W: R. Cudak, W. Hajduk-Gawron, A. Madeja (red.), "Na wrywki : 100 cytatów z polskiej poezji i dramatu, które powinien znać także cudzoziemiec" (S. 139-141). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

Jeszcze jeden mazur dzisiaj, / choć poranek świta

O cytacie

Cytat to pierwsze słowa piosenki, najczęściej tytułowanej *Ostatni mazur*. Autorem tekstu jest Ludwik Ksawery Pomian-Łubieński. Przez długie lata utwór był błędnie kojarzony z POWSTANIEM LISTOPADOWYM. Jego pochodzenia doszukiwano się też w czasach księcia Józefa Poniatowskiego. Melodię przypisywano nawet Fryderykowi Chopinowi, jednak jej autorem jest Fabian Tymolski. Pieśń jest odtwarzana przy okazji uroczystości patriotycznych. W DWUDZIESTOLECIU MIĘDZYWOJENNYM przyjęło się, że bale rozpoczynano POLONEZEM, a kończono MAZUREM – najczęściej był to właśnie *Ostatni mazur*.

Pieśń opowiada o powstańczym balu, na którym nad ranem przed bitwą rozpoczyna się ostatni taniec – biały mazur (biały, ponieważ tańczony po północy). Pary ruszają, a w pierwszej – w roli wodzireja – młody UŁAN z panną Krysią: „W pierwszą parę ją unosi, A sto par za niemi”. I choć Krysią wie, że ułani są niestali w uczuciach, „Pannie tłucze się serduszko / I liczko się płoni”. Taniec jednak szybko się kończy, dlatego że już słychać odgłosy walki, strzały, już trzeba „Na koń wsiadać trąbka woła / Mazur to ostatni”.

O autorze i jego twórczości

Ludwik Ksawery Pomian-Łubieński (1839–1892) urodził się w Dемence niedaleko Lwowa. Skończył studia prawnicze i uzyskał stopień naukowy doktora praw. Brał udział w powstaniu styczniowym. W czasie jednej z bitew wyrwał sztandar z rąk nieprzyjaciela, lecz został ciężko ranny i trafił do niewoli. Przez pół roku był więziony w Cytadeli warszawskiej, a następnie przez rok w więzieniu lwowskim. Łubieński zajmował się też twórczością literacką. Jest autorem wielu utworów patriotycznych. Najbardziej znany to tekst piosenki *Ostatni mazur*, który powstał w 1863 roku, w czasie uwięzienia autora w warszawskiej cytadeli. Około 1870 roku Łubieński ożenił się z Jadwigą Bilińską. Miał z nią cztery córki.

Fabian Tymolski (według części źródeł – Tymulski) (1828–1855) jest autorem melodii do *Ostatniego mazura*. Urodził się we Lwowie. Napisał ok. 200 tańców – polek, marszów, mazurów, krakowiaków, kołomyjek i walców. Jego melodie były grane na lwowskich balach aż do II wojny światowej, później jednak zostały zapomniane. Do naszych czasów przetrwała tylko jedna pieśń Fabiana Tymolskiego. Jest nią *Ostatni mazur*.

Nawiązania

Ostatni mazur. Opowieść o wojnie, namiętności i stracie to książka Andrew Tarnowskiego (2008). Przedstawia historię polskiej przedwojennej arystokracji, wpisaną w dwudziestowieczne dzieje rodu autora i rodzin z nim skoliigaconych. Tarnowski – Brytyjczyk polskiego pochodzenia – opisuje rodzinne dramaty i zawirowania na tle wydarzeń, które wstrząsnęły światem.

Warto wiedzieć

- DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – zob. **A ty z tej próżni czemu drwisz, kiedy ta próżnia nie drwi z ciebie?*
- LEGIONY POLSKIE WE WŁOSZACH – zob. **Jeszcze Polska nie zginęła*
- MAZUR – skoczny i żywiołowy taniec, który wywodzi się z kultury ludowej. W XVI wieku przeniknął do środowiska szlacheckiego i stał się narodowym tańcem polskim. Popularność mazura wśród tańców salonowych przypada na wiek XIX. Ukształtował się wtedy inny jego typ – mazur ułański. Żołnierze polscy walczący w LEGIONACH POLSKICH u boku Napoleona spopularyzowali taniec w całej Europie. Legioniści pojawiali się na balach obowiązkowo w ułańskich mundurach. Mazur jest tańcem, w którym pary tworzą korowód – pierwsza prowadzi, a za nią podążają pozostałe. Utwory wykorzystujące cechy mazura komponowali m.in.: Stanisław Moniuszko, Fryderyk Chopin, Henryk Wieniawski, Karol Szymanowski.
- POLONEZ – zob. **Poloneza czas zacząć*
- POWSTANIE LISTOPADOWE – zob. **Nam strzelać nie kazano*
- UŁAN – zob. **Hej, hej, ułani, malowane dzieci*

Bibliografia

- [http://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Ostatni_mazur_\(Jeszcze_jeden_mazur_dzisiaj_\)](http://bibliotekapiosenki.pl/utwory/Ostatni_mazur_(Jeszcze_jeden_mazur_dzisiaj_))
[dostęp: 24.09.2016].
- http://idn.org.pl/towmuz/biblioteka/htmliso/fabian_tymolski.html [dostęp:
24.09.2016].
- <http://www.grupawydawniczafoksal.pl/ksiazki/ostatni-mazur-opowiesc-o-wojnie-namietnosci-i-stracie-1.html> [dostęp: 24.09.2016].

Agnieszka Madeja